

Civilt motstånd

Isak Svensson, Uppsala Universitet

SUHF seminarium 16 december 2025

Vad är civil motstånd?

- en metod i en **social konflikt**
- genomförs av obehäpnade **civila** utan att direkt fysiskt skapa motståndaren
- koordinering av en **mångfald** av taktiska handlingar
- **icke-institutionellt** (parallellt med institutionella insatser)
- **förändra** status quo (försvara)

(Chenoweth 2021)

UPPSALA
UNIVERSITET

Hur fungerar civilt motstånd?

- ”Pillars of support”
- Varför lydnad?
 - Negativa sanktioner
 - Positiva sanktioner
 - Socialisering
(vana, duty, identification,
lack of confidence)

Gene Sharp

Grundläggande former för civilt motstånd

- Protester
- Ickesamarbete (ekonomiskt, politiskt, socialt)
- Intervention

Framgångsfaktorer

- + Deltagande
 - ✓ antal
 - ✓ mångfald
 - ✓ momentum
- + Taktisk innovation
- + Icke våldslig disciplin
- + Motståndskraft (resilience) mot repression
- X Internationellt stöd
- +/- Repression

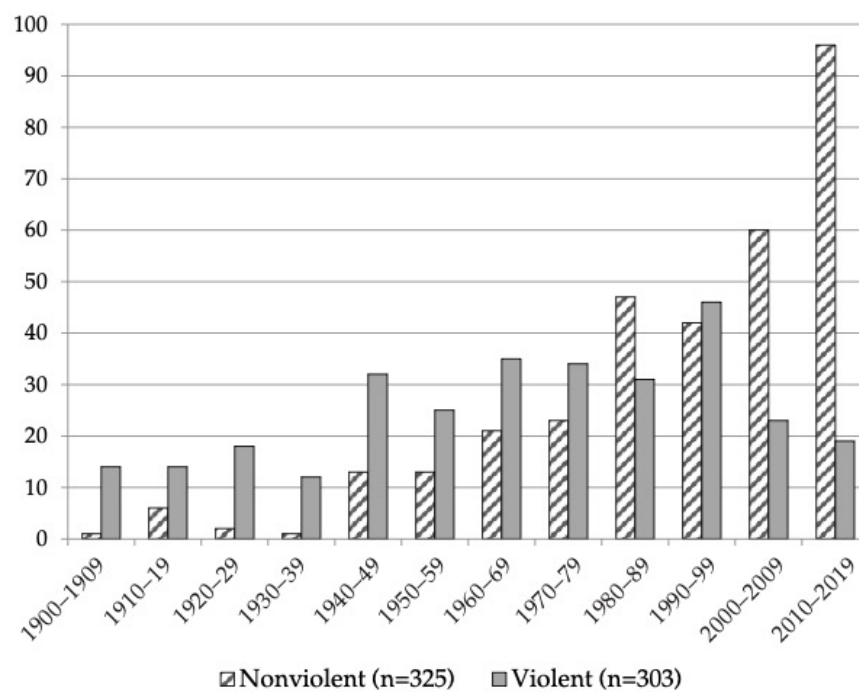

Civilt motstånd globalt: fler...

Erica Chenoweth

71

**FIGURE 1—ONSETS OF NONVIOLENT AND VIOLENT
MASS CAMPAIGNS, BY DECADE (1900–2019)**

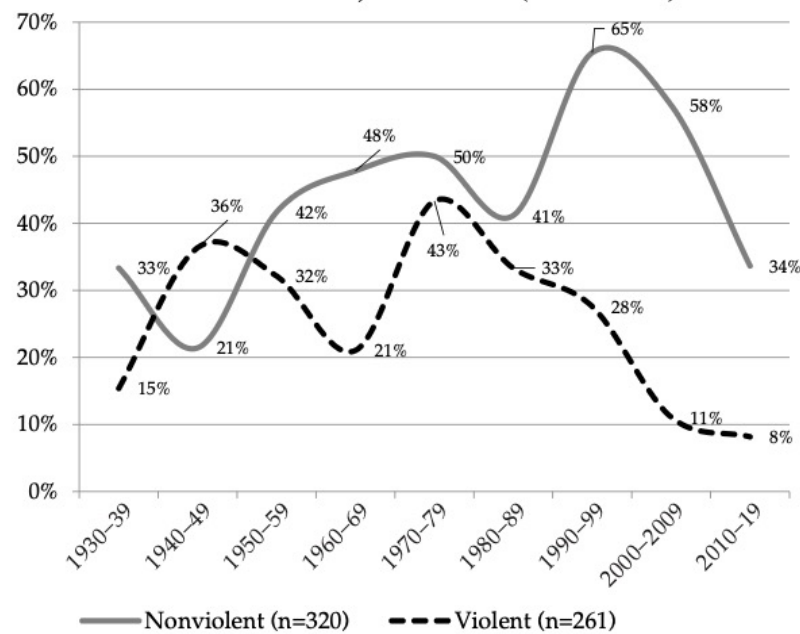

... men mindre framgångsrika

Erica Chenoweth

75

FIGURE 2—SUCCESS RATES OF NONVIOLENT AND VIOLENT MASS CAMPAIGNS, BY DECADE (1930–2019)

Universitet och civilt motstånd

När statliga vetenskapliga organ har fått sin finansiering indragen eller deras medlemmar har avskedats, utvecklar forskare **oberoende vetenskaplig rådgivning och fortsatt driva vetenskaplig infrastruktur**

Under IS ockupation av Mosul **organiserades provisoriska "campus"** av universitetsanställda i exil

Vägran att **samarbeta att utveckla nya läroplaner** i Mosul

Norska **lärarstrejken** under Nazitysklands ockupation

Universitet och civilt motstånd

- Universitetsstudenter spelat viktig roll i proteströrelser, ex Jugoslavien 2000, Georgien 2003, Indonesien 1998, etc
- Viktig framgångsfaktor: Högre deltagande av studenter ökar chansen till civilt motstånd snarare än väpnad motstånd (Dahlum 2019)

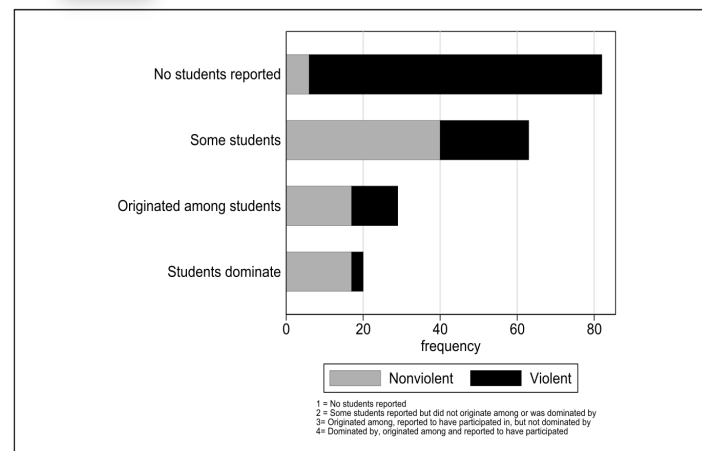

Figure 4. Involvement by students in violent and nonviolent campaigns.